

การนำวิธีการเพื่อความปลอดภัยมาใช้เพื่อการพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติประเภทป่าไม้

พันตำรวจเอกคำรณ ไซตเศรษฐ์

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-634-612-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I1731835X

THE APPLICATION OF THE MEASURES OF SAFETY
FOR THE FOREST RESOURCE PROTECTION

POL.COL. DUMRI CHOTSET

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Law

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-634-612-1

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

คำรหัส ไซต เศรษฐ : การนำวิธีการเพื่อความปลอดภัยมาใช้เพื่อการพิทักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติประเภทป่าไม้ (THE APPLICATION OF THE MEASURES OF SAFETY
FOR THE FOREST RESOURCE PROTECTION) อาจารย์ที่ปรึกษา :
รองศาสตราจารย์ ดร. สุเมย์ มัลลิกะมาลย์, 269 หน้า. ISBN : 974-634-612-1

ความเสื่อมโทรมและการลดปริมาณไม้ในป่าไม้เป็นปัญหาหลักที่ไทยต้องเผชิญมาตั้งแต่อดีตและมีความต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน สาเหตุของปัญหามาจากการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อใช้เป็นที่ทำกิน การครอบครองไม้เพื่อการทำไม้และการแปรรูปไม้ และการเผาป่า ผลของการกระทำดังกล่าวทำให้สภาพป่าไม้มีจำนวนลดลงจนกระทั่งอยู่ในขั้นวิกฤต ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศอย่างรุนแรง ทำความเสียหายต่อเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ ซึ่งรัฐก็ได้มีมาตรการทางกฎหมายในการปราบปราม คือ มาตรการทางอาญา อันได้แก่ โทษจำคุก โทษปรับ และโทษริบทรัพย์สิน และมาตรการทางปกครอง อันได้แก่ ระบบอนุญาต ระบบออกคำสั่ง ระบบการตรวจค้น ระบบเรียกให้ส่งเอกสารข้อเท็จจริง และระบบเรียกให้เปิดเผยข้อเท็จจริง โดยมีองค์กรของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐบังคับใช้กฎหมายตามมาตรการดังกล่าวอย่างเคร่งครัดก็ตาม แต่ก็ยังไม่สามารถจะแก้ไขปัญหาลดป่าไม้ได้

มาตรการทางอาญาอีกวิธีหนึ่ง คือ วิธีการเพื่อความปลอดภัย ซึ่งในประมวลกฎหมายอาญา มี 5 วิธี คือ กักกัน ห้ามเข้าเขตกำหนด เรียกประกันตัวคน คุมตัวไว้ในสถานพยาบาล และห้ามประกอบอาชีพบางอย่าง มาตรการเพื่อความปลอดภัยนี้เป็นมาตรการในเชิงป้องกันมิให้มีการกระทำความผิด ซึ่งเมื่อนำมาวิเคราะห์เพื่อใช้กับการป้องกันแก้ไขปัญหาลดป่าไม้ พบว่าการห้ามเข้าเขตกำหนด การเรียกประกันตัวคน และการห้ามประกอบอาชีพบางอย่าง สามารถนำมาใช้กับปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อใช้เป็นที่ทำกิน การครอบครองไม้เพื่อการทำไม้และการแปรรูปไม้ และการเผาป่า จึงกล่าวได้ว่า วิธีการเพื่อความปลอดภัยดังกล่าวนี้สามารถนำมาใช้กับปัญหานี้ได้ในลักษณะของมาตรการ เสริม นอกจากนี้ยังมีการนำมาตรการสมทบมาใช้ประกอบด้วย จะมีผลให้การบังคับใช้กฎหมายเพื่อการป้องกันและปราบปรามการทำลายทรัพยากรธรรมชาติประเภทป่าไม้มีประสิทธิภาพ

จากการวิเคราะห์และสรุปข้อ เสนอแนะดังกล่าวทำให้สมมติฐานที่ตั้งไว้มีความถูกต้อง

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิติกร พ.ต.อ.
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C670224 : MAJOR LAW
KEY WORD:

DAMRI CHOTSET : THE APPLICATION OF THE MEASURES OF SAFETY FOR
THE FOREST RESOURCE PROTECTION. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF.
SUNEE MALLIKAMARL, Ph.D. 269 pp. ISBN : 974-634-612-1

The deterioration and the decline in forest are the major problem of Thailand. The causes of the problem come from illegally enter to the forestry area for plantation ; wood possession for logging business and logging conversion ; and deforestation wild fire. The problem causes the ecological system, social, economic, and politic impacts to the country. However, there are legal measures for the suppression of the said problem. The criminal measure consists of imprisonment ; fine and forfeiture of property ; the administrative measure consists of licensing ; ordering ; and searching ; calling for the documents and the fact information. Though the responsible government agencies concerned are strictly enforcing the laws still the problem could not be solved.

There is a measures of safety provided in the criminal law which consists of (1) Relegation (2) Prohibition to enter a specified area (3) To execute a bond with security for keeping the peace (4) To be kept under restraint in a hospital and (5) Prohibition to carry on certain kinds of occupations. It is found out that the Prohibition to enter a specified area ; the Execution a bond with security for keeping the peace ; and the Prohibition to carry on certain kinds of occupation can be adopted to protect the illegally enter to the forestry are for the plantation ; the wood possession for logging business and logging conversion as well as the deforestation wild fire. The abovementioned measures of safety be able to implemented as a subsidiary measure. Moreover, the conspiracy measure also can be combined with as a supporting measure. Under such recommendation, it is hoped that the protection and suppression of the deteriorated forest can effectively be enforce.

Therefore it could be concluded that the hypothesis of the thesis is correct.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์
สาขาวิชา.....นิติศาสตร์
ปีการศึกษา.....2539

ลายมือชื่อนิติกร..... Pol. Col. Damri Chotset.
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... Sunee Mallikamarl
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... -

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ทั้งในด้านวิชาการและกำลังใจ ซึ่งผู้วิจัยขอรำลึกถึงพระคุณจนมิอาจลืมเลือน และปรารถนาจะแสดงความกตเวทิตาในทุกโอกาสที่จะเอื้ออำนวย

ในเบื้องต้นนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ท่านรองศาสตราจารย์ ดร. สุนีย์ มัตถิกะมาลย์ ที่ได้กรุณาใช้เวลาอันมีค่ารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาให้แก่ผู้วิจัย นับตั้งแต่การชี้แนะแนวทางการศึกษา ความรู้พื้นฐานกฎหมายสิ่งแวดล้อม และคอยให้การดูแลแนะนำวิธีการนำเสนอปัญหา แนวทางการเขียน จนกระทั่งผู้วิจัยสามารถนำมาประมวลและเขียนเป็นวิทยานิพนธ์ได้ นอกจากนี้ท่านยังได้กรุณาตรวจแก้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้จนสำเร็จเรียบร้อยด้วยดียิ่ง แม้ท่านจะมีการกิจการสอนและการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาให้แก่บัณฑิตคนอื่น ๆ จำนวนมากก็ตาม ซึ่งนับว่าเป็นความเมตตากรุณาแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างยิ่ง จนผู้วิจัยไม่อาจลืมเลือนได้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ท่านศาสตราจารย์ คณิง ภาไชย ที่ท่านได้กรุณา รับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และขอกราบขอบพระคุณ ท่านอาจารย์ นิยม ติวตานนท์ อดีตผู้พิพากษาหัวหน้าคณะศาลฎีกา กับท่านอาจารย์ สิริพันธ์ เฉลิมวัฒน์ อัยการพิเศษฝ่ายร้องขอความเป็นธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด และท่านอาจารย์ เสถียร ประเสริฐ ป่าไม้เขตปัตตานี ตามลำดับ ที่ท่านได้กรุณา รับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ทั้งที่ท่านอาจารย์แต่ละท่านล้วนมีภารกิจหน้าที่มากมาย แต่ก็ได้สละเวลาอันมีค่ามาเป็นกรรมการ และให้คำแนะนำหลายประการอันมีประโยชน์ยิ่งต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ท่านอัยการโกเมท ทองภิญโญชัย ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษาทั้งทางด้านวิธีการวิจัย เอกสาร ข้อมูล ข้อคิด และข้อเสนอ ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ทั้งที่ท่านมีภารกิจในหน้าที่มากมาย นับว่าเป็นความเมตตากรุณาแก่ผู้วิจัยมิรู้ลืม และวิทยานิพนธ์ฉบับนี้อาจสำเร็จลุล่วงได้หากไม่ได้รับความช่วยเหลือในการจัดทำวิทยานิพนธ์จากคุณศักดิ์ เกียรติกองขจร คุณชนภัทร วินยวัฒน์ และคุณเอกชัย ฤทธิภักดี ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณทุกท่านที่กล่าวนามมา ณ โอกาสนี้ด้วย

พันตำรวจเอก คำวิห์ โชตเศรษฐ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและสภาพของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอบเขตของการศึกษา.....	14
สมมติฐานของการวิจัย.....	15
วิธีดำเนินการวิจัย.....	16
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	16
2. ทฤษฎี แนวคิด และหลักการเกี่ยวกับการนำวิธีการเพื่อความปลอดภัยมาใช้ เพื่อการพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติประเภทป่าไม้.....	17
ทฤษฎีการใช้อำนาจรัฐ (Police Power Theory).....	18
หลักการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Principle).....	26
ทฤษฎีการลงโทษ (Punishment Theory).....	36

ทฤษฎีป้องกันสังคม (Social Defence Theory).....	44
หลักการป้องกันไว้ล่วงหน้าก่อน (Precautionary Principle)...	53
3. การนำมาตรการลงโทษทางอาญามาใช้กับผู้กระทำความผิด.....	59
3.1 แนวความคิดที่นำเอาโทษทางอาญามาใช้กับผู้ทำหลายป่า.....	62
3.2 มาตรการปกครอง.....	119
3.3 ประสิทธิภาพของการนำเอาโทษทางอาญาและมาตรการปกครอง นำมาใช้กับผู้ทำหลายป่า.....	138
4. วิธีการเพื่อความปลอดภัย ในทางอาญา.....	159
4.1 แนวความคิดวิธีการเพื่อความปลอดภัย ในทางอาญา.....	159
4.1.1 ความหมายและขอบเขต.....	163
4.1.2 เจตนารมณ์ของกฎหมาย.....	172
4.2 ประเภทของวิธีการเพื่อความปลอดภัย ในทางอาญา.....	175
4.2.1 วิธีการเพื่อความปลอดภัยที่มีกฎหมาย ให้ใช้บังคับ อย่างวิธีการเพื่อความปลอดภัย.....	176
4.2.2 วิธีการเพื่อความปลอดภัยที่ใช้ในนามของโทษ.....	177
4.2.3 ประเภทของวิธีการเพื่อความปลอดภัย ในทางอาญา.....	178
4.3 ประสิทธิภาพของการใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย ในทางอาญา..	204

5.	การวิเคราะห์แนวทางการนำวิธีการเพื่อความปลอดภัยมาใช้ เพื่อการพิทักษ์ป่าไม้.....	222
5.1	การครอบครองพื้นที่ป่าหรือป่าสงวนฯ โดยการบุกรุกเพื่อเป็น ที่ทำกิน.....	224
5.1.1	สภาพบังคับในเชิงปราบปราม.....	224
5.1.2	สภาพบังคับในเชิงป้องกัน.....	229
5.2	การครอบครองไม้ด้วยการทำไม้และแปรรูปไม้อื่นเป็นการลักลอบ ตัดไม้.....	239
5.2.1	สภาพบังคับในเชิงปราบปราม.....	240
5.2.2	สภาพบังคับในเชิงป้องกัน.....	241
5.3	การเผาป่า.....	247
5.3.1	สภาพบังคับในเชิงปราบปราม.....	248
5.3.2	สภาพบังคับในเชิงป้องกัน.....	249
6.	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	255
	รายการอ้างอิง.....	263
	ประวัติผู้เขียน.....	269